

AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

■ **Jan Eliáš:**

„Délka restitucí překonala všechna očekávání, která tvůrci zákonů o zmírnění majetkových křivd z počátku 90. let mohli mít...“

■ **Nejvyšší soud úspěšně zvládl obnovu několika stovek historických oken své památkově chráněné budovy**

■ **Ján Šikuta:**

„Vrátit ľuďom dôveru v justíciu je beh na dlhé trate, ale ja som vytrvalý bežec“

■ **Vzpomínka na JUDr. Jindřicha Fastnera**

■ **Nejvyšší soud průkopníkem v prezentaci soudů na sociálních sítích**

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

V lidské společnosti často dochází k různým zvrátům, neočekávaným událostem. Koronavirová pandemie budiž příkladem za všechny. Na druhou stranu existují ale také stálice, na jejichž příchod si můžete vsadit takřka vždy se stoprocentní jistotou. Patří mezi ně i politický populismus, rozehrávaný a postupně gradující především v době předvolební. Je možné si v této souvislosti tipnout i jedno z neustále se opakujících témat – terč, do kterého se politici s oblibou trefují – platy soudců.

Zdálo by se, že mnohaletá, více než desetiletí probíhající geneze, a spolu s ní i široká odborná diskuse, které současnému nastavení platů soudců předcházely, příhodně doplněné konstantní a zcela jasnou judikaturou Ústavního soudu, nedávají žádný prostor pro další spekulace. Platy soudců jsou zákonem upraveny tak, aby díky pevně stanoveným koeficientům vztaženým k průměrným platům v národním hospodářství automaticky reagovaly na ekonomickou situaci ve státě. V dobrém, i zlém. Takže i bez jakéhokoli zásahu zvenčí, pokud v České republice v důsledku koronavirové krize začnou stagnovat anebo dokonce klesat průměrné platy, adekvátně, a ve spravedlivém poměru, se v reakci na to sníží i platy soudcům anebo státním zástupcům.

Pan premiér, a spolu s ním někteří další politici, kteří nedávno znovu téma vnesli do veřejného prostoru, na to neslyší. Také pan prezident nedávno při jmenování nových soudců v kontextu s tím, že měsíční soudcovský plat činí v průměru 140 tisíc korun, poznamenal, že někdy se zamýšlí nad základním ekonomickým ukazatelem, kterým je poměr „cena a výkon“. Podle pana prezidenta ne vždy výkon našich soudců odpovídá jejich platu. Ano, jsou mezi soudci i jednotlivci, kteří končí před kárnými senáty, ale nemůžeme zobecňovat ojedinělá selhání a na základě jejich hodnocení paušálně označovat všechny soudce za privilegovanou skupinu, na kterou musí ostatní méně majetní občané v krizi doplácet. Už vůbec není možné soudce postihnout zmražením platů selektivně, když jiným skupinám obyvatel se chystá vláda přidat. Je to protiústavní. K tomu je dobré upozornit třeba na nález Ústavního soudu ze dne 2. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 13/08, ve kterém konstatoval, že „Krok zákonodárce, jímž (by) došlo ... byt i jen k částečnému odnětí již dosažené úrovně materiálního zabezpečení (soudců), stěžil by mohl Ústavní soud z hlediska principů demokratického státu aprobovat. Zvláště to platí, pokud by se ukázalo, že takováto zásadně nepřipustná restrikce zasahuje toliko nebo především příjmové poměry soudců a nikoli současné příjmy jiných ‘služebníků’ státu“.

Pokud se někteří politici domnívají, že soudci mají málo práce, mohu je odkázat na statistiky Nejvyššího soudu, ze kterých vyplývá,

že například soudci našeho civilního kolegia, každý z nich, musí ve tříčlenném senátě spolurozhodovat ročně o více než čtyřech stovkách dovolání. Jsou to mnohdy spory o stovky milionů, i miliardy, korun. Často nejde „jen“ o peníze, ale rovnou o osudy lidí. V trestních věcech obviněným hrozí nezřídká mnohaleté tresty odnětí svobody. Ukázal bych všem, kdo pochybují o zodpovědné práci soudců, objemné spisy, vedené takřka v každé věci, obsahující průměrně tisíce stran. Soudcům přitom z jejich funkce plyne vedle každodenní rozhodovací činnosti ještě celá řada dalších povinností. Znevažovat práci soudců, uměle vyvolávat jakýsi druh závisti vůči soudcům, jejich platům, nemůže v širším časovém horizontu ani politikům přinést nic dobrého. Každý stát přece potřebuje, aby jeho obyvatelé věřili ve spravedlnost, důvěřovali soudům a ctili zákony, aby společnost neupadla do bezprávní džungle. Jen ten, kdo věří ve správnost platných zákonů či pravidel a ve vymahatelnost práva garantovanou právě soudy, je ochoten právní normy dodržovat. Slovy cimrmanologů, politici, kteří dnes volají po zmrazení platů soudců a podsouvají přitom voličům, že soudci jsou snad nějaká privilegovaná skupina, která si žije „nad poměry“, jsou jako sopka, která svoji činností zasypává sama sebe.

Váš Petr Angyalossy

ROZHOVOR

JAN ELIÁŠ

„Délka restitucí překonala všechna očekávání, která tvůrci zákonů o zmírnění majetkových křivd z počátku 90. let mohli mít...“

JUDr. Jan Eliáš, Ph.D.

Předseda občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu Jan Eliáš v těchto dnech vstupuje do druhé poloviny svého pětiletého funkčního období. Bude v ní muset řešit například generační obměnu soudců kolegia anebo výraznější úpravy rozvrhu práce. Na úvod rozhovoru, který svým čtenářům AEQUITAS nyní předkládá, Jan Eliáš pochopitelně nejprve bilancuje období předchozích více než dvou let, následně se věnuje aktuálním právním otázkám, kde Nejvyšší soud v poslední době sjednotil judikaturu, zamýšlí se nad vztahem k Ústavnímu soudu.

JUDr. Jan Eliáš, Ph.D. (*1965)

- Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze
- Soudcem byl jmenován v roce 1995, prvním jeho působištěm byl Obvodní soud pro Prahu 4
- V roce 2000 se stal soudcem Městského soudu v Praze
- Soudcem Nejvyššího soudu je od roku 2006
- Od 1. 1. 2019 je předsedou občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu

Utíká to rychle, tento rozhovor vychází právě v okamžiku, kdy končíte první polovinu svého pětiletého funkčního období v čele civilního kolegia Nejvyššího soudu. Jaká tři slova Vás při hodnocení Vaší dosavadní práce v čele kolegia napadnou jako první.

Všehochuť, vyjednávání, výměna.

Můžete nyní ke každému z nich říct větu, dvě, k dovysvětlení?

Všehochuť – Práce soudce Nejvyššího soudu je z hlediska řešených právních problémů nesmírně rozmanitá, protože nám dovolatelé předkládají stále nové otázky, ale z procesního hlediska děláme vlastně stále totéž, tedy rozhodujeme o dovoláních. Práce předsedy kolegia oproti tomu přináší možná trochu méně intelektuálních

výzev, ale na druhou stranu se sestává ze spousty drobných úkonů, z nichž mnohé se vůbec neopakují, a to je sympatické.

Vyjednávání – Při srovnání se standardním výkonem soudcovské funkce vystupuje do popředí také to, jak velký díl činnosti předsedy kolegia Nejvyššího soudu spočívá ve vedení osobních jednání s kolegyňmi a kolegy uvnitř soudu, případně též s představiteli vedení jiných soudů nebo zástupci moci výkonné či zákonodárné. Spíše než o analytické schopnosti tu tedy jde o schopnost s otevřenou myslí naslouchat odlišným názorům a nacházet kompromisní řešení.

Výměna – Když jsem nastupoval do funkce předsedy kolegia, byl předsedou Nejvyššího soudu prof. Pavel Šámala a místopředsedou JUDr. Roman Fiala. Loni v pozici předsedy profesora Šámala vystřídal JUDr. Petr Angyalossy a letos se stal místopředsedou JUDr. Petr Šuk. Obsazení vrcholných pozic se tedy od přelomu let 2018 a 2019, kdy jsem byl jmenován předsedou kolegia, vyměnilo, ale stejně jako pro Pavla Šámala a Romana Fialu jsou i pro Petra Angyalossyho a Petra Šuka na prvním místě zájmy Nejvyššího soudu, a proto nepochybuji, že naše spolupráce bude úspěšná, i když se třeba naše názory na to, jak tyto zájmy nejlépe naplnit, budou v určitých jednotlivostech lišit.

Co se Vám v první polovině Vašeho funkčního období povedlo, co naopak ne? A proč?

Mým hlavním přáním bylo vytvořit pro občanskoprávní a obchodní kolegium našeho soudu v mezích možností optimální pracovní podmínky a navázat na svého předchůdce JUDr. Vladimíra Kůrku, což se mi, myslím, v zásadě dařilo. V každodenním chodu kolegia se pochopitelně občas také něco nepovede a ne každý z mých návrhů je nakonec vedením soudu přijat. Ale to je přirozené a zatím nemám pocit, že by nějaká skutečně fundamentální myšlenka, kterou jsem chtěl prosadit, zcela ztroskotala a byla definitivně odmítnuta. Kolegium plní všechny své funkce (jak to jen dovolují okolnosti, především pochopitelně pandemie) rychle a bezporuchově, což je samozřejmě primárně zásluhou soudkyň a soudců jednotlivých soudních oddělení, kteří odvádějí vynikající práci při výkonu rozhodovací činnosti. Nicméně doufám, že viditelnou i méně nápadnou činností, již řízení kolegia obnáší, jsem k jejich úsilí také alespoň malou měrou mohl přispět. Rozumím, pokud mají například někteří členové obchodněprávních závazkových senátů, jejichž sjednocení do jednoho soudního oddělení jsem inicioval, v současné době pocit, že jsem se do jejich práce pletl více, než bylo potřeba, a že jsem jim tím plnění jejich úkolů neulehčoval, ale věřím, že chápou, že moje kroky byly motivovány pouze snahou o zjednodušení řízení práce na tomto úseku, k čemuž podle mého trvajících přesvědčení spojení těchto senátů do budoucna přispěje.

Tématem číslo jedna ve společnosti je koronavirová krize. Opakovaně Nejvyšší soud v porovnání se soudy nižších stupňů deklaruje, že jej krize vzhledem k neveřejnému rozhodování zdejších senátů nezasáhla až tolik. Přesto jistě podstatný vliv na práci měla. Jaké jsou Vaše osobní – pracovní – postřehy k situaci, se kterou se už takřka už rok a půl potýkáme?

Moje postřehy určitě nebudou objektivní. Nejvyšší soud se s koronavirovou krizí musel vypořádat jako celá společnost. S ohledem na malou potřebu nařizovat ústní jednání nebyl dopad na naši činnost tak tvrdý jako na soudech nižších stupňů, ale přesto jsme důsledky pandemie pocítili například v podobě omezené možnosti scházet se na zasedáních kolegia. Ta se v nejhroších fázích pandemie vůbec nekonala a v současné době probíhají ve zvláštních podmínkách, jež snižují riziko nákazy. Asi hlavní poučení, které si z posledního roku a půl odnáším, je, že to onemocnění nesmíme podceňovat. Nemálo soudců našeho kolegia covid prodělalo. Někteří se zotavili poměrně rychle, ale jiní mají dlouhodobé následky, které je omezují v pracovním životě i několik měsíců poté, co se „úředně“ uzdravili. Takže především pokládám za důležité nepolevovat v opatrnosti, přestože je u nás pandemie momentálně na ústupu, a činit maximum pro to, aby už znovu v České republice v takovém míře nepropukla.

Zasedání soudců občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v loňském i letošním roce na první pohled poznamenala potřebná protikoronavirová bezpečnostní opatření.

Nový občanský zákoník a navazující předpisy. To je už několik let nejfrekventovanější téma našeho tuzemského civilního soudnictví. Platí už dostatečně dlouho na to, aby se i k senátům Nejvyššího soudu pravidelně dostávaly sporné věci, ve kterých je třeba sjednotit judikaturu? Přinejmenším u některých specializací už soudci Nejvyššího soudu k jeho výkladu přispěli. Můžeme poukázat na konkrétní právní otázky, kde to bylo potřeba a Nejvyšší soud „poukázal na správné řešení“?

Je to tak, občanský zákoník z roku 2012 nepochybně „žije“ i na úrovni Nejvyššího soudu a snad všechna nebo téměř všechna soudní oddělení našeho kolegia už vydala rozhodnutí, ve kterých interpretovala novou právní úpravu. Samozřejmě počet takových judikátů není všude shodný, protože množství věcí závisících na výkladu nového občanského zákoníku se odvíjí od toho, jak rychlý nástup jeho účinků umožňují v té které agendě jeho přechodná ustanovení. Judikatury k nové právní úpravě je už každopádně příliš mnoho na to, abych dokázal podat nějaký přehled třeba jen nejvýznamnějších rozhodnutí. Čistě namátkou mohu zmínit třeba odbornou veřejností kladně přijaté rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 1192/2019, kde Nejvyšší soud kvalifikoval jako platné ujednání vázící povinnost dlužníka

k zaplacení smluvní pokuty na odstoupení od smlouvy věřitelem pro porušení povinnosti dlužníkem.

Hluboce sporný – jak uvnitř Nejvyššího soudu, tak mimo něj – byl například výklad § 1987 odst. 2 občanského zákoníku, podle něhož pohledávky nejisté nebo neurčité nejsou způsobilé k započtení. Z judikatorního hlediska diskusi nad tímto pravidlem ukončil rozsudek velkého senátu kolegia sp. zn. 31 Cdo 684/2020. Ačkoli sám plně podporuji řešení, které zde dovolací soud zvolil, mám pochopení též pro oponentní náhled, který dlouhodobě artikuloval vedle kolegů z našeho soudu zejména soudce Krajského soudu v Brně JUDr. Jiří Handlar. Pravidlo obsažené v § 1987 odst. 2 o. z. celkově není šťastné a každý jeho výklad bude do určité míry problematický.

Zajímavá jsou nepochybně vždy rozhodnutí, která se zabývají podstatou některých základních institutů obecné části občanského práva, kupříkladu povahou zastoupení právnické osoby členy jejího statutárního orgánu, o níž pojednává rozsudek sp. zn. 27 Cdo 4593/2017, pojmem veřejného pořádku, jemuž se věnoval rozsudek velkého senátu civilního kolegia sp. zn. 31 ICdo 36/2020, či zdánlivosti právního jednání, na niž se zaměřil judikát sp. zn. 21 Cdo 2862/2019. Jednoduše: zásoba

významných rozhodnutí našeho soudu k novému soukromému právu je už dnes opravdu velká a každý měsíc se rozrůstá. A pevně věřím, že se tím projasňuje výklad nové právní úpravy, takže už se ti, kdo ji aplikují „v první linii“, nepohybují v takovém vzduchoprázdnu jako na počátku roku 2014.

Ukazuje se tedy prozatím spíše to, že nový občanský zákoník stačí pouze vykládat příhodnými judikáty anebo v něm soudci objevili už takové nedostatky, které volají po novelizaci?

Netroufám si tu mluvit za všechny členy kolegia, jejich pocity z části občanského zákoníku, které v rámci své agendy aplikují, budou nepochybně různé. V rámci specializace na právo bezdůvodného obohacení, jíž se věnuji já, bych snad našel nějaká pravidla, která nepokládám za zcela šťastná, ale to vnímám jako impulz k jejich racionální interpretaci, nikoli jako důvod pro nějaký novelizační zásah. A to asi odráží můj obecný postoj k myšlenkám na provádění legislativních změn v novém občanském zákoníku. Soudce Nejvyššího soudu Spojených států Louis Brandeis v jednom disentu napsal, že doktrína o závaznosti precedentů v angloamerickém právu je rozumná, protože ve většině právních otázek je důležitější, aby byly řešeny jednoznačně, než aby byly řešeny správně. To může znít trochu kacířsky, ale jde podle mého názoru v podstatě

o správný náhled. Z hlediska hospodářského života je snesitelnější, stanoví-li právo pro nějakou situaci stabilně suboptimální pravidlo, než když se neustále mění ve snaze najít ten nejhodnější přístup. Protože se špatnou, ale známou normou se aktéři mohou pomocí smluvních nástrojů vypořádat a docílit efektivního řešení, zatímco na nejistou a proměnlivou právní úpravu je mnohem obtížnější jakkoli reagovat.

Proto si myslím, že i tam, kde v občanském zákoníku vidíme určité nedostatky, je lépe nechat prostor soudní praxi, aby se s nimi pokusila podle svých možností vypořádat a výkladem nebo dotvářením práva „obrousila hrany“ problému, který se nám zdá palčivý. Jistě jsou situace, v nichž pravidlo vyvolává tak zásadní obtíže, že se musí změnit bez odkladu a nelze čekat na jeho korekci ze strany vrcholných soudů. Ale určitě není správné měnit jednou zvolený model úpravy určitého soukromoprávního vztahu, jen proto, že ho nepokládáme za vhodný. Asi nejednoznačnějším příkladem toho, jak by tvorba občanského práva vypadat neměla, je pravidelné střídání dvou pojetí úpravy předkupního práva mezi spoluvlastníky v § 1124 a § 1125 občanského zákoníku, které si zákonodárce zvykl měnit každé tři roky.

Jste odborníkem na restituce, spory o bezdůvodné obohacení, případně spory o náhradu škody. Objevily se v posledních letech v těchto oblastech nějaké zásadní změny ve vnímání práva, dány judikáty Ústavního soudu, které by výrazně změnilly v těchto oblastech dosavadní rozhodovací praxi? Ptám se například s ohledem na letošní rozhodnutí ústavních soudců o nepromlčitelnosti práva církví na určení trvajících vlastnictví státu k jejich historickému majetku.

Musím říct, že náhradu škody bych se už zdráhal uvést mezi svými specializacemi, neboť jsem se jí věnoval naposledy okolo roku 2012, kdy se náš senát na Nejvyšším soudu podílel na vyřizování věcí podle zákona č. 82/1998 Sb. V oblasti restitucí pak rozhodně převládá kontinuita nad diskontinuitou. Dokonce i kasační zásahy ze strany Ústavního soudu, k nimž dochází poměrně zřídka, většinou nesměřují k modifikaci dříve vyslovených právních závěrů, ale k nutnosti prověřit určitý dílčí skutkový aspekt, jemuž nebyla věnována odpovídající pozornost, nebo se blíže zabývat některou z námitek účastníka v dané věci. Ostatně ani Vámi zmiňované (a podle mého osobního názoru zcela správné) rozhodnutí o nepromlčitelnosti práva církví na určení trvajících vlastnictví státu k jejich historickému majetku nepředstavuje žádný otřes paradigmatu, neboť tento názor byl v právní literatuře vysloven již v roce 2016.

Ale nepochybně se i v této oblasti objevují judikáty, které přinášejí nové a kontroverzní právní názory. Příkladem (omlouvám se, že velmi právně-technickým) je nálezn. sp. zn. III. ÚS 3804/19, v němž

Jako předseda kolegia řídí Jan Eliáš pravidelně zasedání soudců občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu.

Ústavní soud vyslovil názor, že rozhodnutí o uložení povinnosti bezúplatného převodu pozemku podle zákona č. 229/1991 Sb. není rozhodnutím o nabytí vlastnického práva ve smyslu § 132 starého občanského zákoníku, respektive § 1114 nového občanského zákoníku. Tím však Ústavní soud popřel opačný náhled vyslovený velkým senátem kolegia v rozsudku sp. zn. 31 Cdo 2060/2010, aniž by na toto rozhodnutí jakkoli reagoval. Nyní jsme proto pod pečlivým předsednictvím člena našeho senátu JUDr. Michaela Pažitného, vydali rozsudek sp. zn. 28 Cdo 509/2021, v němž jsme se v duchu nálezu sp. zn. IV. ÚS 301/05 pokusili předložit „konkurující“ úvahy, kterými bychom chtěli přesvědčit Ústavní soud, aby názor zaujatý v nálezu sp. zn. III. ÚS 3804/19 přehodnotil.

Pokud jde o problematiku bezdůvodného obohacení, přijetí občanského zákoníku z roku 2012 nás pochopitelně nutí všechny dříve vyslované právní závěry posuzovat pod zorným úhlem nové právní úpravy. Ale ani zde nedochází k žádné revoluci. Řada principů, na nichž stála dosavadní judikatura, je i nadále životaschopných, ačkoli s určitými výjimkami (to ilustruje například rozsudek sp. zn. 28 Cdo 694/2019 o určení osoby ochuzené a obohacené při plnění na základě neplatné, zdánlivé či zrušené smlouvy). V některých případech Nejvyšší soud vykládá zcela nová, dřívější úpravě neznámá právní pravidla, například normu

o vyloučení práva na vydání bezdůvodného obohacení získaného jednáním na vlastní nebezpečí, které se věnuje rozsudek sp. zn. 23 Cdo 82/2019. Pokud se podíváme dále do minulosti, tak judikatorní vody nejvíce rozčeřil nálezu sp. zn. I. ÚS 581/14, který naznačil odklon od Nejvyšším i Ústavním soudem do té doby konstantně vyslované teze, dle níž při užívání pozemku širokou veřejností vzniká obci, v níž se dotčený pozemek nachází, bezdůvodné obohacení na úkor jeho vlastníka. Pozdějšími nálezy sp. zn. II. ÚS 2520/15 a sp. zn. II. ÚS 251/16 však Ústavní soud opět podpořil stabilizovaný náhled Nejvyššího soudu a zdůraznil, že výklad dané otázky podaný v nálezu sp. zn. I. ÚS 581/14 představoval pouhé nezávazné *obiter dictum*.

Loni Váš senát předložil Ústavnímu soudu v rámci jednoho z řízení návrh na zrušení části § 16 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, podle které se hodnota náhrad za nevydaný zemědělský majetek řídí cenami z roku 1990. Ústavní soud ale tomuto návrhu nevyhověl. Vy jste pak v daném dovolacím řízení v senátě vydali rozhodnutí, které muselo respektovat právní názor Ústavního soudu. A tak jste, zjednodušeně řečeno, výši náhrady, která v nezrušené části zákona zůstala, násobili koeficientem

vypočteným z inflace mezi lety 1990 a 2021. Zaznamenal jsem v tisku i poněkud kritický údiv nad tím, proč jste takto nerozhodli už dříve bez postoupení věci k Ústavnímu soudu. Co byste takovým kritikům vzkázal?

To je logická námitka. My jsme si samozřejmě byli od počátku vědomi toho, že pomocí nástrojů soudního dotváření práva, tedy analogií či teleologickou redukcí, se lze od textu právního předpisu odpoutat a dovést právní závěry, jež se z dikce právní úpravy nepodávají. Měli jsme ale za to, že zde byly dobré důvody, pro něž bylo vhodnější zcela jednoznačně znějící pravidlo zákona č. 229/1991 Sb., dle kterého se náhrady mají poskytovat ve výši cen z roku 1990, otevřeně zrušit, než jeho obsah popřít výkladem a dovést, že ačkoli toto pravidlo v zákoně zůstává, musí se ve skutečnosti vyplácet náhrady násobně větší. Tyto důvody jsme podrobně vyložili v předkládacím usnesení sp. zn. 28 Cdo 3772/2018. Stručně řečeno, bylo pro nás zásadní předně to, že v oblasti restitucí judikatura desítky let uvádí, že rozhodnutí, jaké historické křivdy a v jaké míře se budou odčítovat, je na zákonodárci, nikoli na soudech. Proto jsme pokládali za konzistentní, aby Ústavní soud, dospívá-li k závěru o protiústavnosti metody výpočtu určité kategorie restitučních nároků, raději danou úpravu zrušil a ponechal na zákonodárci, aby učinil politické rozhodnutí, jaké plnění mají oprávněné osoby obdržet.

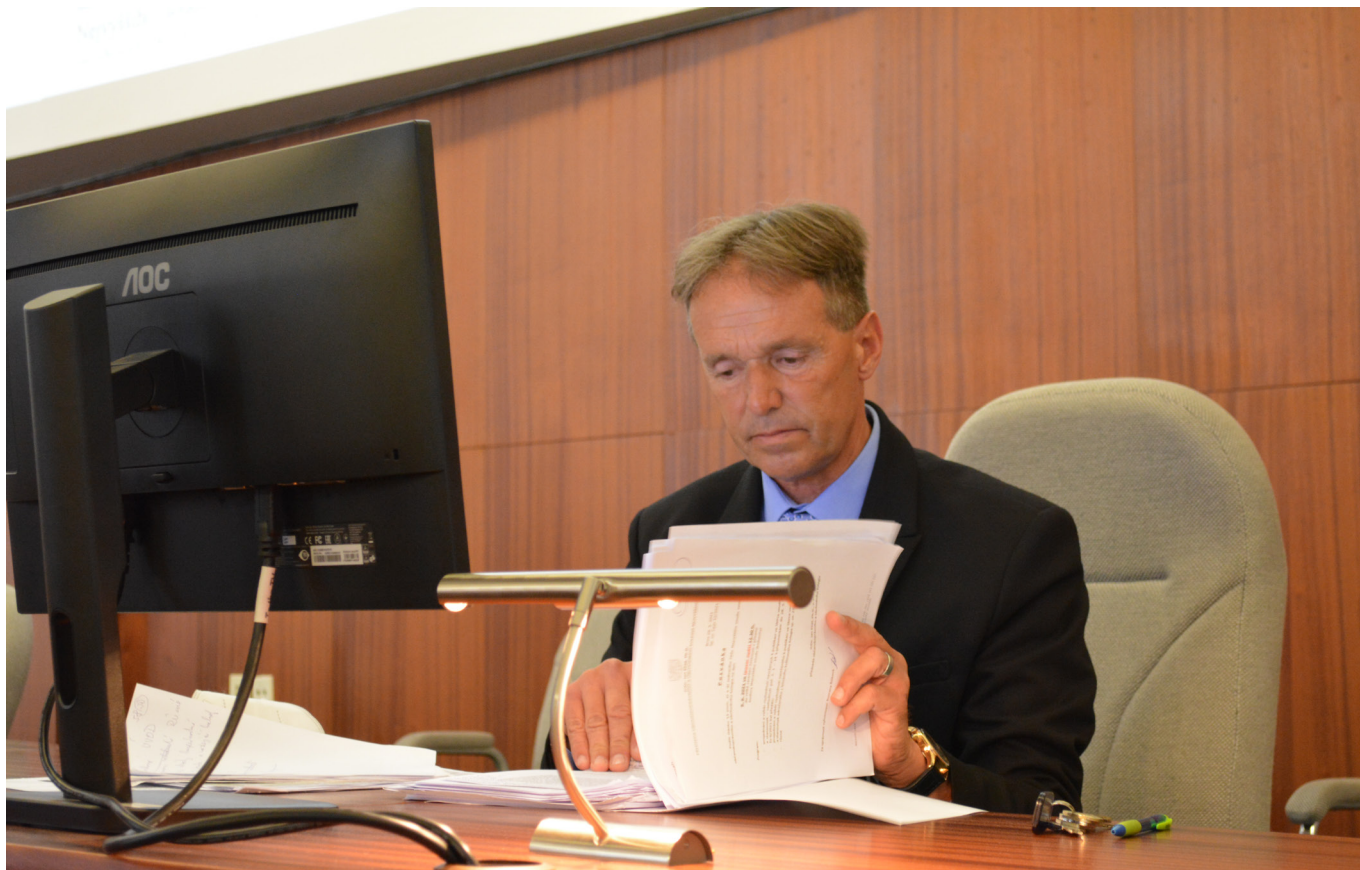
A dále jsme považovali za významný fakt, že restituční nároky podle zákona č. 229/1991 Sb. by se měly vypořádávat primárně mimosoudně. K soudu by se věc měla dostat, až pokud mezi oprávněnou a povinnou osobou skutečně vzejde nějaký spor. Jenže v zákoně č. 229/1991 Sb. se jasně uvádí, že se náhrady poskytují ve „vyhláškové“ ceně z roku 1990, a Státní pozemkový úřad, který by tyto nároky měl uspokojovat, se tak navzdory judikatuře Ústavního soudu volající po „přiměřené a rozumné náhradě“ obával vyplácet peněžité plnění vyšší, než odpovídá textu zákona. To se potvrdilo i v řízení před Ústavním soudem, kde Státní pozemkový úřad otevřeně prohlásil, že v současnosti vyplácí náhrady v historických administrativních cenách. Předpokládali jsme, že kdyby Ústavní soud do textu předpisu zasáhl, mohla by se obezřetnost Státního pozemkového úřadu prolomit, jelikož by vyplácení vyšších náhrad než podle ocenění z roku 1990 již nebylo *contra legem*.

Nicméně potom, co se ukázalo, že se nám nepodařilo Ústavní soud těmito argumenty přesvědčit, jsme samozřejmě akceptovali jeho právní názor a bez zbytečného odkladu vytvořili mechanismus zvýšení náhrad, který je zároveň spravedlivý vůči oprávněným osobám, protože odstiňuje dopad inflace, současně reflektuje rozhodnutí zákonodárce o rozsahu, v němž mají být historická bezpráví v režimu zákona č. 229/1991 Sb. odčítována, protože i nadále bere za základ „vyhláškové“ ceny z roku 1990, a konečně je dostatečně mechanický, aby jej byl Státní pozemkový úřad ochoten aplikovat, a každá žádost o zvýšenou náhradu tak nemusela končit u soudu. Alespoň v to tedy doufáme.

Je podobných „archaických ustanovení“ v našem civilním právu hodně? Znamená předchozí zmiňovaný nálezn Ústavního soudu definitivní tečku za snahami jednotlivých senátů Nejvyššího soudu podobné právní otázky řešit pomocí návrhu na zrušení části zákona?

Restituční předpisy jsou velmi specifický svět. Upravují určitý historicky podmíněný proces, který se jednoho dne završí. Délka restitucí sice překonala všechna očekávání, která tvůrci zákonů o zmírnění majetkových křivd z počátku 90. let mohli mít, ale jednou prostě musí být vypořádán či promlčen i poslední restituční nárok. Naproti tomu civilní právo je řád společnosti, který může – zajisté v postupně se proměňující podobě – vydržet i stovky let, jak ukazují nejstarší platné zákoníky z počátku 19. století. Navíc naše soukromé právo je z větší části nově rekonstruované. Mohou v něm tedy být normy, které působí archaicky, protože se inspirují staršími právními úpravami, ale z povahy věci nemohlo od přijetí nových kodexů z roku 2012 uplynout takové množství času, aby se nějaké jejich ustanovení stalo problematickým čistě v důsledku změny společenských poměrů, jež od té doby nastala. Proto lze mezi § 28a zákona č. 229/1991 Sb., který nás tak

Jan Eliáš za předsednickým stolem při jednom ze zasedání soudců občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu.

potrápil právě tím, že odrážel realitu roku 1991, nikoli roku 2021, a jakýmkoli ustanovením nového soukromého práva jen těžko vést paralely.

Každopádně určitě nelze očekávat, že by snad teď Nejvyšší soud nebo třeba jen senát č. 28 ustoupil od podávání návrhů na zrušení zákonných ustanovení, bude-li přesvědčen o jejich protiústavnosti. To ostatně ani není možné, jelikož v souladu s čl. 95 odst. 2 Ústavy je obecný soud povinen předložit věc Ústavnímu soudu, dospěje-li k závěru, že zákon, který má k řešení určité věci použit, je protiústavní, tedy že nemůže být vyložen ústavně konformním způsobem. Tuto povinnost bude Nejvyšší soud i do budoucna plnit, kdykoli k takovému závěru dospěje.

Návrh věcného záměru nového civilního řádu soudního předpokládá, že by Nejvyšší soud byl třetí řádnou soudní instancí. Jak by se tomu muselo kolegium přizpůsobit, co všechno by se muselo změnit v organizaci jeho práce? Kolik by to stálo času, úsilí a financí?

Úvodem bych rád zdůraznil, že s myšlenkou o potřebě provedení hlubokých změn v úpravě dovolacího řízení zásadně nesouhlasím. Samo koncipování dovolání jako řádného opravného prostředku

je ovšem z hlediska zatížení Nejvyššího soudu spíše neutrální opatření, které by na jeho činnost nemuselo mít přímý vliv, anebo nanejvýš v tom směru, že by bylo nutné méně často rozhodovat o odkladu vykonatelnosti napadených rozhodnutí. Dopad by mohl být nicméně nepřímý, pokud by tato změna ovlivnila chování účastníků, kteří by s ohledem na automatický odklad právní moci začali podávat více dovolání, jelikož by měli pocit, že nevyužití jakéhokoli řádného opravného prostředku z jejich strany znamená nedostatečnou péči o svá práva, anebo kdyby dovolání s odkladným účinkem začali více využívat jako v podstatě obstrukční nástroj. Na dané riziko návrh věcného záměru reaguje možností uložení trestu pro svévoli, je-li dovolání podáno za účelem průtahy věci, ale mám značné pochybnosti, do jaké míry by tento nástroj byl efektivní.

Jestli nastavit dovolání jako řádný nebo mimořádný opravný prostředek, je otázka právně-politická, kterou si musí vyřešit společnost podle toho, co od soudnictví očekává. Koncipováním Nejvyššího soudu jako třetí instance by něco získala v podobě snížení počtu případů, v nichž je nutné vypořádávat důsledky kasace pravomocného rozhodnutí dovolacím soudem, a něco zase ztratila v podobě prodloužení doby, po níž účastníci musí

v některých řízeních čekat na pravomocné rozsouzení jejich pře. Zda se tato výměna vyplatí, je politické rozhodnutí. Z mého osobního hlediska by asi výhodnost takového kroku hodně závisela na délce dovolacího řízení. Pokud by Nejvyšší soud měl kapacitu, aby naprostou většinu dovolání ve všech agendách dokázal vyřídit do 3 měsíců od nápadu, jak je tomu v některých senátech civilního kolegia Nejvyššího soudu, včetně senátu č. 28, ve kterém působím jako soudce, pak by zřejmě nevýhody zavedení dovolání jako řádného opravného prostředku byly dost malé a nad výhodami by nepřevažovaly. Na druhou stranu, v některých silně zatížených soudních odděleních trvá průměrné dovolací řízení podstatně déle a pak se logicky můžeme ptát, jestli nám omezení problémů, jež v menšině věcí vyplnou ze zrušení rozhodnutí odvolacího soudu, vyváží významné oddálení pravomocného skončení věci v kauzách, ve kterých bylo dovolání podáno nedůvodně (a těch je většina).

Osobně vnímám v návrhu věcného záměru civilního řádu soudního jako problematické spíše jiné aspekty úpravy dovolacího řízení než koncipování dovolání coby řádného opravného prostředku. Zejména bych poukázal na povinnost Nejvyššího soudu nařídit jednání, trvá-li na něm alespoň jedna ze stran sporu. To nepokládám, vzhledem k charakteru dovolacího řízení, za rozumné. Jde opět o určitou výměnu „něco za něco“. Čas soudce je zdroj, kterého není nekonečné množství, a musíme volit, na co jej vynaložíme. Pokud se rozhodneme, že soudci dovolacího soudu mají pravidelně projednávat věci za účasti stran, musíme akceptovat, že takto strávený čas bude někde chybět, tedy že se soudci například nebudou moci věnovat tak detailně diskusím nad případy, zvažování obecnějších souvislostí svých právních závěrů, precizaci odůvodnění a podobně, což se mi vzhledem k tomu, že judikáty Nejvyššího soudu mají význam dalece přesahující věc, ve které byly vyneseny, a měly by být promyšleny opravdu „fortelně“, zdá nešťastné. Přihlédnou-li navíc k tomu, že v dovolacím řízení platí a předpokládám, že nadále má platit, zákaz rozšiřování dovolacích důvodů (tedy vznášení nových argumentů) po uplynutí dovolací lhůty, dospívám k závěru, že by byl přínos obligatorních ústních jednání v řízení před Nejvyšším soudem pro kvalitu rozhodovací činnosti skutečně malý a že by nepřevažoval nad tím, co bychom mu museli obětovat. To je nejspíš bod, ve kterém se v náhledu na civilní proces s tvůrci návrhu věcného záměru rozcházejí obecněji, protože se domnívám, že nutnost nařídit ústní jednání negarantuje vyšší standard ochrany procesních práv účastníků ani kvalitnější rozhodnutí, ale pouze nutnost vynaložit čas a náklady, které pak mohou chybět tam, kde je to z hlediska práv stran opravdu důležité: tedy při studiu věci, jež je nezbytné pro spravedlivé posouzení případu, a při přesvědčivém odůvodňování výsledného rozhodnutí. A to podle mého názoru platí jak před vrcholnými soudy, tak před soudy nižších stupňů.

Co považujete za svoji hlavní prioritu v druhé polovině funkčního období v čele občanskoprávního a obchodního kolegia?

Hlavní úlohou pro následující měsíce je nepochybně úspěšné dovršení revize rozvrhu práce kolegia. V současné době vedeme diskusi nad tím, zda a jak upravit vymezení agend jednotlivých soudních oddělení, například jestli není namístě odstranit rozlišení mezi podnikatelskými a nepodnikatelskými závazky, vyskytují-li se už i na úrovni Nejvyššího soudu pravidelně obligační kauzy podléhající nové právní úpravě, v níž jsou specifika obchodních závazků potlačena. Je zde také nastolena otázka, zda odlišně nepojmout či nerozpustit některé minoritní specializace, jako je zaměření na úvěrové smlouvy nebo žaloby pro zmatečnost.

Tato debata je poměrně náročná, především proto, že existence specializací slouží k zefektivnění a urychlení rozhodování o dovoláních. Úpravy nebo rušení agend je tak nutné provádět s velkou obezřetností, aby skutečně změny nepřiměřeně nezkomplikovaly práci soudců kolegia a neohrozily tím příznivý trend snižování počtu nevyřízených věcí v rámci kolegia, který se nám podařilo nastolit v posledních letech. Navíc každá změna vymezení agend působí změnu relativního zatížení soudních oddělení, a řešení problému specializace je tak nerozlučně spjata s personálními otázkami: který senát posílit, a kterému naopak případně ubrat místo uvolněné po odcházejícím kolegovci či kolegyni.

Což mě přivádí k druhému velkému úkolu pro druhou polovinu mého funkčního období: přípravě podstatné generační obměny našeho kolegia, k níž dojde v průběhu následujících dvou až pěti let. A samozřejmě na pozadí toho všeho chci i nadále zajišťovat rychlé a spolehlivé plnění všech podpůrných administrativních funkcí pro kolegium, které jsou s mou pozicí rovněž spojeny.

Jak složitá je současná generační obměna soudců civilního kolegia Nejvyššího soudu? A jsou ochotny soudy nižších instancí uvolnit své kvalitní soudce pro stáže na Nejvyšší soud? Víme přitom, že na tyto stáže nezřídká naváže ze strany Nejvyššího soudu návrh na definitivní přeložení soudce do Brna.

Generační obměna nepochybně občanskoprávní a obchodní kolegium výrazně přetvoří, protože nás do konce roku 2023 z věkových důvodů opustí celkem 6 soudkyň a soudců: JUDr. Olga Puškinová, JUDr. Zdeněk Des, JUDr. Kateřina Hornochová, JUDr. František Ištvanek, JUDr. Pavel Příhoda a JUDr. Jiří Spáčil. Jedná se o samé velmi výrazné osobnosti, které tvář našeho soudu, ale i obecně českého civilního práva, výrazně utvářely po desítky let. Jejich odchod, jakkoli nevyhnutelný, je tak pro nás velkou ztrátou. Zároveň tím ale vzniká příležitost obohatit Nejvyšší soud o nové perspektivní kolegyně a kolegy, kteří

se pokusí být stejně kvalitními a úspěšnými členy našeho kolegia jako jejich předchůdci.

Důležité je připravovat se na generační obměnu s dostatečným předstihem a plánovitě, abychom v době odchodu dosavadního soudce našeho soudu již měli představu, kdo jej nahradí. Situaci nám poněkud komplikuje fakt, že se aktuální hledání náhrad za odcházející kolegyně a kolegy prolíná s obdobím určité volatility velikosti jednotlivých agend, případně s plány na úpravu některých specializací. Zatímco za normálních okolností bychom tedy museli „pouze“ hledat nejkvalitnější nástupce končících soudců v určitém soudním oddělení, nyní musíme velmi často řešit, zda pozice uvolněná po odcházejícím soudci zůstane v tom samém senátu, anebo zda bude přesunuta do jiného soudního oddělení, které se potýká s větším nápadem. To vyvolává nutnost delšího a složitějšího vyjednávání uvnitř soudu.

Na druhou stranu, pokud jde o Vámi zmíněnou ochotu předsedů soudů nižších stupňů uvolňovat uchazeče na stáže u Nejvyššího soudu, nemůžeme si rozhodně stěžovat. Setkáváme se s velmi vstřícným a konstruktivním postojem. Předsedové kariérnímu růstu soudců svých soudů nebrání, nanejvýš usilují o to, aby měli za soudce dočasně přiděleného k našemu soudu zajištěnou odpovídající náhradu.

Je občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu aktuálně v dobré kondici? Z čeho tak usuzujete?

Ano, opravdu si myslím, že kolegium je na tom v současnosti dobře, i když tento můj dojem není ve všech směrech jednoduché podpořit tvrdými daty. Mechanicky sledovatelná je v podstatě jen metrika množství a rychlosti vyřizování věcí. A tady údaje hovoří vcelku jasně. Například se díky příkladné práci soudkyň a soudců kolegia daří snižovat počty „nedodělků“: ke konci roku 2019 bylo v hlavním dovolacím rejstříku Cdo evidováno 1.970 neskončených věcí, na konci roku 2020 jich bylo 1.663 a k 30. dubnu 2021 již jen 1.523. Rovněž byl také zcela minimalizován počet věcí starších dvou let. Samozřejmě několik běžících dovolacích řízení v této délce stále máme, ale jde o případy, ve kterých nastala nějaká procesní překážka skončení věci, a jejich urychlené vyřízení tedy není v naší moci. A určitě by v tomto směru nebylo dobré usnout na vavřínech, poněvadž kauz, v nichž délka dovolacího řízení přesahuje 18 měsíců je stále poměrně dost. Ale pokud bude tento příznivý vývoj pokračovat, budeme si výhledově moci začít klást ambicióznější cíle stran zkracování délky dovolacího řízení.

Nakolik se Vám s funkcí předsedy kolegia zúžil čas a prostor pro to základní, co činí soudce soudcem – rozhodovací činnost v tříčlenných senátech? Jaký počet věcí, přidělených na základě

rozvrhu práce, nyní měsíčně rozhodujete, v kolika jste přímo předsedou senátu?

Každodenní povinnosti související s vedením kolegia, jako je příprava změn rozvrhu práce, spolupůsobení při určování náhradníků za vyloučené soudce, vyřizování stížností a podobně, mě v současnosti zaměstnávají natolik, že se moje účast na rozhodování v dovolací agendě oproti dřívějšímu skutečně výrazně omezila. Jsem nicméně nadále členem senátu ve všech věcech bezdůvodného obohacení, jež naše soudní oddělení rozhoduje, a sám jako zpravodaj připravuji dvě až tři věci měsíčně (ve věcech, v nichž jsem zpravodajem, jsem pak též rovněž předsedou senátu).

Často si v kanceláři pouštíte hudbu. Klasiky jako Mozarta, Chopina, Dvořáka, vedle nich třeba Led Zeppelin, Pink Floyd, Deep Purple, ale například i Coldplay. Aktuální volba je vždy závislá na Vašem momentálním duševním rozpoložení?

Ano, bezpochyby a mé momentální rozpoložení je přitom odvislé od mnoha proměnných faktorů, v podstatě všech, které si čtenář dokáže představit. K lásce k hudbě a k umění obecně mě vedli mí rodiče již od malička. Rád se tedy toulám, někdy alespoň v myšlenkách, ve světě plném hudby a obrazů, který mě uklidňuje a zároveň obohacuje.

Proč se tolik soudců zajímá o umění? U Nejvyššího soudu je například hned několik nadšených sběratelů obrazů. Máte na to vlastní teorii?

Nehledal bych v tom žádnou záhadu. Soudci jsou vzdělaní lidé, zpravidla humanitně založení, často v pokročilejším věku a s platovým ohodnocením odpovídajícím náročnosti jejich funkce, proto se mi jeví přirozené, že se mezi nimi najde mnoho milovníků umění, včetně asi nadprůměrného počtu těch, kdo jsou ochotní do uměleckých děl také investovat.

Na závěr si dovolím otázku, kterou jistě neslyšíte poprvé. Přiznávám se, že je také dosti prvooplánová. Bylo a je příjmení „Eliáš“ v tuzemském civilním soudnictví pro Vás spíše výhodou anebo naopak?

Popravdě ani jedno. Ukazuje se, že se lidé shodou v příjmení nechají zmást méně často, než by si jeden myslel. Takže mi pozvánky na zasedání vědeckých rad pro Karla Eliáše ani nabídky z NHL pro Patrika Eliáše nikdy nechodily.

Děkuji Vám za rozhovor.

Ptal se Petr Tomíček

NEJVYŠŠÍ SOUD ÚSPĚŠNĚ ZVLÁDL OBNOVU VÍCE NEŽ 350 HISTORICKÝCH OKEN A OSTATNÍCH FASÁDNÍCH VÝPLNÍ SVÉ PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNÉ BUDOVY

Zhruba před rokem, pod dohledem památkářů, vyměnila specializovaná truhlářská firma z Uherského Brodu, vítěz výběrového řízení, v průčelí historického sídla Nejvyššího soudu první okno. Jak jsme uvedli při té příležitosti v AEQUITAS č. 2/2020, nově vsazená okna jsou vzhledem k tomu, že se jedná o památkově chráněný funkcionalistický objekt, autentickými replikami těch původních. Aby se nová okna skutečně nedala na první pohled od těch dosluhujících z roku 1932 takřka rozeznat, musel Nejvyšší soud nechat každé původní okno, nejčastěji z dubového anebo smrkového dřeva, nejprve pečlivě pasportizovat a teprve poté začal vyrábět podle originálního vzoru okno určené k výměně. Nejčastěji se jednalo o okna kastlová, v atypických velikostech, se speciálním kováním. V některých případech, na základě požadavků orgánů památkové ochrany, byla provedena repase původních výplní, z důvodu zachování autenticity a historické hodnoty.

O originalitě jednotlivých kusů svědčí i to, že projektanti napočítali na vnějším plášti budovy Nejvyššího soudu celkem 42 druhů oken, dveří nebo jiných druhů fasádních výplní, například kovových prosklených stěn v železných rámech.

HISTORIE BUDOVY NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Funkcionalistická budova byla postavena v letech 1931 až 1932 na místě bývalé Brandtovy továrny podle návrhu významného architekta prof. Emila Králíka jako moravské ústředí tehdejšího Všeobecného pensijního ústavu. V architektonické soutěži přitom v přímé konfrontaci s Emilem Králíkem neuspěli významný pražský architekt Otakar Novotný ani ikona brněnské meziválečné architektury Bohuslav Fuchs. Postupně se v budově vystřídalo více institucí, od 60. let minulého století byla pak sídlem sekretariátu Krajského výboru KSČ, který zde realizoval v roce 1986 podle projektu ing. arch. Milana Steinhausera poměrně necitlivou nadstavbu mansardového patra a do nádvoří vestavěl nový dvorní trakt se stupňovitě uspořádaným sálem. Po roce 1989 v budově v Burešově ulici č. 20 krátký čas sídlil Rektorát a Ústav výpočetní techniky Masarykovy univerzity, části budovy využívaly i Vysoké učení technické a Janáčkova akademie múzických umění. Nejvyšší soud se zde slavnostně nastěhoval 10. září 1993. Stavba je od roku 1958 chráněnou nemovitou kulturní památkou, což připomíná také pamětní deska u vchodu.

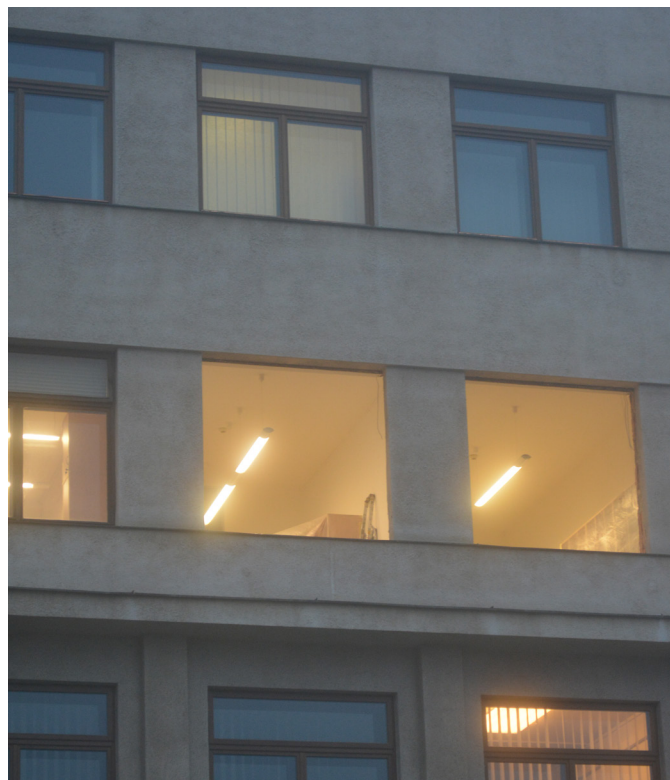

Nákladnou rekonstrukci umožnilo zařazení historické budovy Nejvyššího soudu do Plánu rekonstrukce objektů v působnosti článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012, o energetické účinnosti. Tato evropská norma zavazuje vlády členských států Evropské unie EU k tomu, aby se ve veřejných budovách, užívaných a vlastněných ústředními institucemi, provedla stavebně-technická opatření, která povedou k významnému snížení spotřeby energií.

Dodavatelská firma vyměňovala okna a fasádní výplně, popř. prováděla repase, za plného provozu soudní budovy. Práce začaly nejprve v horních patrech, výměna každého okna si fakticky vyžádala z důvodu dodržování technologických postupů přibližně tři, čtyři dny. Po tu dobu se kanceláře v rámci budovy stěhovaly do náhradních prostor, popřípadě jejich osazenstvo pracovalo z domu anebo čerpalo volno v důsledku překážek v práci na straně zaměstnavatele. Významnou komplikací, se kterou se původně nepočítalo, byla samozřejmě po celou dobu rekonstrukce covidová pandemie, která byla i důvodem pro prodloužení doby realizace o několik měsíců. Jak bylo psáno již v minulých číslech AEQUITAS, covidová pandemie nedokázala činnost Nejvyššího soudu podstatněji negativně ovlivnit. Po celou dobu jsme v soudní budově evidovali vždy jen několik málo nemocných soudců či zaměstnanců, u dodavatelské stavební firmy tomu bylo obdobně.

Nejvyšší soud chystá pro příští léta další významné investice. Nutnou rekonstrukcí projde letos a v první polovině příštího roku výše zmiňovaný jednací sál, tak aby znovu nabyl svoji reprezentativní funkci. Projektant už zpracovává projekt, chystá se výběrové řízení na stavební firmu.

Po výměně oken má konečně také smysl vybudovat uvnitř budovy klimatizaci. Investice do ní se rozloží na dvě etapy, v té první, jejíž začátek je plánován na podzim, se provede instalace klimatizace v kancelářích v průčelí budovy, které je směřováno na jih a je tak nejvíce tepelně namáháno. Následně by měla v druhé etapě přijít na řadu obě křídla historické budovy, kde jsou v létě podmínky přece jen o něco snesitelnější. I v tomto případě podléhá realizace dohledu orgánu památkové ochrany, který průběžně vznáší své návrhy či připomínky.

Petr Tomíček, Roman Krupica

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O VÝMĚNĚ A REPASI OKEN A FASÁDNÍCH VÝPLNÍ:

Realizace zakázky: Jiří Novák – truhlářství, Bánov

Počet nových či repasovaných oken a fasádních výplní: 352 ks

Celková cena: 25.585.074,92,- Kč

Termín realizace: Červen 2020 až duben 2021

ROZHOVOR

JÁN ŠIKUTA

„Vrátit ľuďom dôveru v justíciu je beh na dlhé trate, ale ja som vytrvalý bežec“

Ján Šikuta, predseda Najvyššieho soudu Slovenskej republiky

Předseda Nejvyššieho soudu JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., přivítal ve středu 16. června v sídle Nejvyššieho soudu v Brně předsedu Nejvyššieho soudu Slovenskej republiky JUDr. Jána Šikutu, PhD. Pro Petra Angyalossyho to byla v roli hostitele první takto významná návštěva od jmenování do funkce dne 20. května loňského roku. V důsledku koronavirové pandemie bylo totiž nutné v uplynulých více než dvanácti měsících všechny plánované akce tohoto druhu odsouvat na později. Při příležitosti své návštěvy poskytl pan předseda Ján Šikuta čtvrtletníku AEQUITAS níže publikovaný rozhovor:

Nejvyšší soud Slovenskej republiky právě dokončuje poslední fázi přechodu správní agendy na Nejvyšší správní soud. Ten vznikl na Slovensku teprve nedávno a od 1. srpna tohoto roku definitivně převezme od Nejvyššieho soudu všechny pravomoci v rozhodování ve správních věcech. Jak složitá je tato změna po technické stránce, personálně, jak zasáhne do pokračujících neukončených soudních řízení na správním úseku? Odcházejí v té souvislosti z Nejvyššieho soudu na Nejvyšší správní soud všichni soudci, kteří měli u Vás správní agendu na starosti? (Odcházejí i s asistenty?)

Táto zmena má niekoľko segmentov. Pôvodne sa úplne logicky predpokladalo, že celé naše správne kolégium prejde na Najvyšší správny súd (NSS) SR. Nebola prijatá dobrá možnosť, a teda taká, podľa ktorej by boli sudcovia Najvyššieho soudu zo správnej oblasti automaticky „kooptovaní“ za sudcov NSS SR. Naopak,

vyžadovalo sa od nich, aby prešli znovu výberovým konaním. Toto mnohí odmietli, čomu úplne rozumiem. Na konci dňa je situácia taká, že zriadenie NSS SR veľmi zasiahlo do autonómie a personálnej politiky Najvyššieho soudu a zároveň podľa môjho názoru aj do personálnej politiky NSS SR. Lichotí nám, že polovica sudcov správneho kolégia zostala u nás, môže to však ohroziť štart Najvyššieho správneho soudu. Tiež si treba uvedomiť, že sudcovia Najvyššieho soudu sú špecializovaní, pričom v prípade správneho kolégia ide o najviac špecializovaných sudcov na správne súdnictvo. A tí sa teraz musia pred dosiahnutím dôchodkového veku, a teda vo veku 50 a viac rokov, prekvalifikovať na inú špecializovanú agendu, či už trestnú, občiansku alebo obchodnú. Podľa mňa je to nerešpektovanie a neváženie si mozgového a skúsenostného potenciálu sudcov správneho súdnictva, ktorý naša krajina má.

Ján Šikuta a ředitelka kanceláře Nejvyššího soudu Slovenské republiky Zuzana Flaková při jednání v pracovně předsedy Nejvyššího soudu České republiky Petra Angyalossyho.

Pokiaľ ide o prechod vybavovania agendy správneho súdnictva, tento je riešený jednak ústavou a zákonom, ako aj dohodou medzi dotknutými inštitúciami oboch najvyšších súdov. Znamená to, že všetky veci správneho súdnictva prejdú na novovzniknutý Najvyšší správny súd. Iná možnosť ani neexistuje, keďže inak by mohlo dôjsť k neústavnej situácii, ak by niektoré veci zostali na Najvyššom súde a počas najbližších rokov by paralelne existovali dva najvyššie správne sudy, čo by bola neudržateľná právna situácia spôsobujúca právnu neistotu.

Po personálnej a technickej stránke však existuje právna norma, ktorá hovorí o tom, že oba sudy sa na všetko ostatnom dohodnú, čomu verím.

Ve funkci jste již déle než rok, vážený pane předsedo. Co v té souvislosti považujete za svůj dosavadní největší úspěch a co se naopak prozatím nepodařilo?

Do funkcie predsedu Najvyššieho súdu som nastupoval s určitou víziou, ktorú som prezentoval vo výberovom konaní pre Súdnu radou SR. Žiaľ, od začiatku môjho nástupu začali zo skriň „vypadávať kostlivci“, čomu som sa v podstate venoval až doteraz.

Zdá sa, že konečne nastal čas, keď môžem začať realizovať môj skutočný program, pričom verím, že do konca môjho mandátu sa mi podarí urobiť aspoň niečo z toho, čo som mal v predstave. Všetko sa podriaďuje tomu, aby sa dodržali princípy a garancie

nezávislosti sudcu, čo je právom občana a nie výhodou sudcu. A teda aby sa konania zrýchlili, odôvodnenia súdnych rozhodnutí skvalitnili a boli zrozumiteľnejšie, a aby sa v konečnom dôsledku zvýšila dôvera občana a verejnosti v spravodlivosť súdu. Na tom pracujem s celým vedením a tímom okolo mňa.

Darí sa nám dopĺňať podstav personálneho obsadenia súdu sudcami, keďže veľký počet bol na konci minulého roku odvolaný pre dosiahnutie dôchodkového veku. V predchádzajúcom období totiž nedochádzalo k ich pravidelnému a postupnému odvolávaniu. Podstatne sa nám podarilo zlepšiť komunikáciu medzi sudcami na pracovisku, ako aj celkovú informovanosť zamestnancov a sudcov súdu o činnosti vedenia aj všetkých ostatných oddelení. Podarilo sa nám nadviazať a vybudovať systém pravidelnej komunikácie medzi Najvyšším súdom SR a ostatnými kľúčovými inštitúciami pôsobiacimi v oblasti spravodlivosti, a teda Ústavným súdom SR, Ministerstvom spravodlivosti SR, Súdnu radou SR, Generálnou prokuratúrou SR, stavovskými organizáciami advokátov, notárov, exekútorov. S niektorými sme podpísali aj memorandum o vzájomnej spolupráci. Najvyšší súd tiež aktívne pomáha pri vytváraní a sfunkčňovaní Najvyššieho správneho súdu SR, ktorý má začať svoju činnosť 1. augusta 2021. Takisto budujeme vzťahy s partnerskými najvyššími súdmi Európskej únie a zároveň rozvíjame naše členstvo v Rade Siete predsedov Najvyšších súdov Európskej únie, vyvíjame aktivity a komunikujeme s veľvyslanectvami akreditovanými na Slovensku.

Jak složitá je a bude vrátit slovenské justici, soudům a prokuratuře, důvěryhodnost veřejnosti? Jak se o to konkrétně snaží Nejvyšší soud Slovenské republiky?

Vrátit lidem důvěru v justici je beh na dlouhé tratě, ale ja som vytrvalý bežec. S tímom na tom pracujeme každý deň, no je to zložitá. Musíme skvalitniť súdne konania a rozhodnutia, ukázať, že sudcovia sú na jednej strane ľudia, no zároveň majú dostatočný odstup od účastníkov konania. Majú tiež odvahu rozhodnúť veci inak, ako očakávajú médiá, ale zároveň spravodlivo na základe dôkazov, ktoré sa nachádzajú v spise, ako aj, samozrejme, na základe dôkazov, ktoré sa získali zákonnou cestou. Je to veľmi ťažká úloha, no mám veľmi veľa inšpirácie z môjho pôsobenia v zahraničí z OSN či z ESLP. V zahraničí som pôsobil dostatočne dlho a mal som tak veľa príležitostí na to, aby som pochopil, ako veci treba robiť, čo je dôležité a čo menej, ako sa má robiť personálna politika, či ako má justícia fungovať ako celok.

V minulosti jste získal bohaté zkušenosti v zahraničí. V čem by se slovenská, ale i česká, justice mohly inspirovat za svými hranicemi? Které soudní systémy v Evropě podle Vás fungují nejlépe, a proč?

Môžeme si o sebe myslieť, čo chceme, no aj napriek našim kvalitám sme na Slovensku vo všeobecnosti dosť uzavretí a často nie dostatočne informovaní. Často hovoríme o banánových republikách, ale pravdou je, že v niektorých oblastiach máme veľa nedostatkov. Samozrejme, máme úžasných expertov na svetovej úrovni, o ktorých sa však často ani nevie a nepíše, no máme aj mnoho ľudí so zaostalým myslením. Mnohým ľuďom podľa mňa chýba rozhľad, ktorý je možné získať až po tom, keď zistia, ako fungujú iné systémy v zahraničí, aby tak mohli porovnávať. Bez tohto porovnania a poznania sa dá len ťažko objektívne a zmysluplne inšpirovať.

Ján Šíkuta na konci své návštěvy v Brně učinil i tradiční zápis do návštěvní knihy, která obsahuje podpisy a texty významných osobností, návštěvníků Nejvyššího soudu od jeho vzniku v roce 1993.

Otázka však podľa mňa nestojí tak, ktoré systémy fungujú najlepšie. Sú rôzne, pričom štát má širokú mieru úvahy, aký systém si vzhľadom na kultúru a tradície vytvorí. To je úplne v poriadku. Systém vždy budú implementovať ľudia a závisí len od toho, či ho budú dodržiavať alebo nie. Z mojej skúsenosti viem, že u nás je kultúrou pravidlá obchádzať a nie dodržiavať. To je ten podstatný problém. Môžeme hovoriť napríklad o daňovom práve či iných veciach. V škandinávskych krajinách je to napríklad nemysliteľné a aj preto majú vyššiu životnú úroveň, najmä v oblasti sociálneho zabezpečenia, zdravotníctva.

Dôležité teda je, aby si ľudia demokraticky určili pravidlá a následne ich aj dodržiavali. Pokiaľ ide o justíciu, dôležité je, kto a akým spôsobom sa do systému dostane. Aby kritériami neboli iba odbornosť, ale aj ďalšie kvality a hodnoty, ktoré potom garantujú zákonnosť a spravodlivosť súdneho konania a rozhodovania.

Stejně jako v Česku, tak i na Slovensku se nyní aktivně diskutuje o nutnosti změnit současnou soudní mapu. Pravděpodobně jste na Slovensku ve svých úvahách ještě dále, než u nás. Podle jakých hlavních principů a zásad by měla být nová soudní mapa na Slovensku vytvořena? A panuje v tom shoda i se zákonodárci?

Súdne okresy by mali kopírovať okresy administratívneho členenia štátu, s ktorými sú v súlade aj okresy prokurátorské, policajné, starostlivosť o rodinu, dieťa atď. Pokiaľ ide o primeranú veľkosť okresov, tie existujúce sú vhodné, možno by som zlúčil veľmi maličké, ktoré boli umelo vytvorené v minulosti. Nesústredil by som sa na prekresľovanie okresov, ako to má v úmysle súčasná reforma a súdna mapa. To podľa môjho názoru deklarovaný cieľ, ktorým je skrátenie súdnych konaní, zvýšenie kvality súdnych rozhodnutí a pretrhnutie väzieb, nezabezpečí. Na základe mojich osobných skúseností zo zahraničia by som šiel cestou investovania

Spolu s předsedy obou nejvyšších soudů se jednání 16. června 2021 zúčastnil také místopředseda Nejvyššího soudu Petr Šuk (zády vpravo), ředitelka Kanceláře Nejvyššího soudu Slovenské republiky Zuzana Flaková a ředitel Kanceláře předsedy Nejvyššího soudu Aleš Pavel (uprostřed).

do zvýšení počtu míst pro pomocný odborný personál sudcu, teda vyšších súdnych úradníkov a asistentov sudcu. To je cesta, ktorá by zabezpečila prakticky okamžité skrátenie, zrýchlenie súdnych konaní a tiež kvalitu súdnych rozhodnutí. Zároveň by toto opatrenie pôsobilo aj protikorupčne. Jeden sudca by mal mať podľa mňa aspoň troch asistentov (VSU), čím by sa jeho výkon strojnásobil. V prípade pretrhnutia väzieb by som neprenášal sídla súdov, ale zameral by som sa na odstránenie dôvodov a príčin, pre ktoré tieto väzby vznikajú. Totiž, ak aj premiestnite sídla súdov, na malom Slovensku sa väzby samé o sebe nepretrhnú. Ak by sa tak aj stalo a neodstránite príčiny, väzby znovu vzniknú tak, ako vznikli tie súčasné.

Na záver požádám o osobní tip. Soudci Nejvyššího soudu České republiky a Nejvyššího soudu Slovenské republiky se každoročně setkávají na několikadenních výjezdních poradách, kde si v rámci svých kolegií vyměňují zkušenosti. Koronavirová pandemie tuto tradici přerušila, loni jste se společně nemohli sejít. Podaří se to letos?

Stretnutia sudcov Najvyšších súdov Českej a Slovenskej republiky boli veľmi prospešnou aktivitou. Vytvorila sa tradícia, ako aj priestor na výmenu odborných skúseností, právnych názorov a pohľadov na právo, interpretáciu práva a výkon justície. Určite budem s mojim českým kolegom hovoriť o pokračovaní týchto spoločných stretnutí.

Děkuji Vám za rozhovor, vážený pane předsedo.

Ptal se Petr Tomíček

JUDr. Ján Šikuta, PhD., byl prezidentkou Slovenské republiky Zuzanou Čaputovou jmenován předsedou Nejvyššího soudu dne 20. května 2020. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Komenského v Bratislavě, postgraduálně studoval občanské právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, v roce 2009 mu byl přiznán titul PhD. na Fakultě práva Panevropské vysoké školy v Bratislavě. Je rovněž absolventem studijních pobytů na University of Oxford anebo John Abbott College v Quebecu. Do funkce soudce byl Ján Šikuta jmenován v roce 1986. Působil nejprve na Okresním soudě Bratislava-venkov, později na Krajském soudě v Bratislavě. Od roku 1995 zastával funkci právního poradce u Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky se sídlem v Ženevě, od roku 2004 byl soudcem u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Po skončení funkčního období se v roce 2015 stal soudcem Nejvyššího soudu Slovenské republiky, kde působil v občanskoprávním kolegiu. V rámci své publikační činnosti se věnuje především otázkám lidských práv a mezinárodního azylového práva.

VZPOMÍNKA NA JUDR. JINDŘICHA FASTNERA

Nejvyšší soud se zámutkem přijal zprávu, že dne 29. dubna zesnul ve věku nedožitých 76 let JUDr. Jindřich Fastner, bývalý soudce trestního kolegia, který zde působil v letech 1993 až 2001. Předtím byl Jindřich Fastner mj. soudcem republikového Nejvyššího soudu ČR, krátce po rozdělení federace také soudcem Vrchního soudu v Praze. Na Vrchní soud v Praze se vrátil doktor Jindřich Fastner z působení u Nejvyššího soudu v Brně v roce 2001 z rodinných důvodů. Rodinu měl v Plzni, dojíždění za prací do Brna sehrálo při jeho rozhodování o budoucí profesní kariéře podstatnou roli.

Jindřich Fastner (uprostřed) na pracovním jednání s dalšími kolegy soudci Nejvyššího soudu.

Jindřich Fastner (druhý zprava) se spolu s dalšími soudci Nejvyššího soudu účastnil v září roku 1994 setkání s britským Lordem Mackayem of Clashfern.

V práci perfekcionista, který vždy pečlivě studoval každou, byť sebemenší, drobnost v soudních spisech, profesionál s řadou zkušeností, vždy elegantní, zábavný společník, sportovec. Nejedna z jeho kolegů soudců Nejvyššího soudu při vzpomínce na Jindřicha Fastnera zmiňuje, že na své okolí působil vždy nejméně o 10 let mladší, než jaký byl jeho skutečný věk. S o to větším překvapením nyní soudci přijali zprávu o úmrtí Jindřicha Fastnera.

Jindřich Fastner (vpravo) Na zahraniční dovolené v Pyrenejích, v popředí je současný předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu František Púry.

Předseda trestního kolegia Nejvyššího soudu JUDr. František Púry, Ph.D., vzpomíná takto:

„Poprvé jsem se s Jindřichem Fastnerem setkal v roce 1990 v soudní budově v Praze na Pankráci, kde jsem nastoupil k Nejvyššímu soudu České a Slovenské Federativní Republiky a on tam působil jako soudce Nejvyššího soudu České republiky. Oba soudy v budově sídlily společně a my se při té příležitosti potkávali a vzájemně zdravili na chodbách. Blíže jsme se neznali, naše profesní dráhy se tou dobou ještě míjely. Kolegy jsme se stali až v Brně, kde se budova Nejvyššího soudu otevírala v září 1993 a kde nás následně Jindřich Fastner posílil jako jeden z prvních soudců, kterých přišlo hned několik z Vrchního soudu v Praze.

Brzy jsem Jindřicha mohl poznat blíže jako skutečného profesionála, který měl bohaté zkušenosti z rozhodovací činnosti, byl přemýšlivý, spisy rozebíral do nejmenších detailů, tím byl pověstný. Rozuměli jsme si, vzájemně se respektovali, vážil jsem si jej pro jeho zkušenosti a uvážlivý přístup. Ve volném čase jsme se společně zapojili do sportovních aktivit, pravidelně jsme se potkávali na tenisových kurtech, což byla, a dodnes je, nejčastější volnočasová aktivita sportujících soudců Nejvyššího soudu. Chodívali jsme spolu, a také s několika málo dalšími kolegy, hrát fotbal. Fotbal hrál skutečně dobře. Byl o třináct let starší, než já, ale na hřišti to vůbec nebylo poznat.

Zažil jsem s Jindřichem Fastnerem a několika dalšími kolegy i společnou dovolenou, kterou inicioval náš bývalý soudce, následně soudce Evropského soudu pro lidská práva, JUDr. Karel Jungwiert. Uskutečnili jsme v roce 1997 přechod Pyrenejí, pár dnů jsme pak ještě zůstali u moře. Byl to delší pobyt, celkově asi 14 dnů, kdy jsme se opět více poznali a lidsky sblížili.

Když se Jindřich v roce 2001 vrátil do Prahy na vrchní soud, náš kontakt se výrazně omezil. Potkávali jsme se jen na zasedáních redakčních rad časopisů Trestněprávní revue a Soudní rozhledy, no a pak také na zasedáních zkušebních komisařů České advokátní komory. Ta se konala pravidelně každý rok. Právě schůze zkušební komise České advokátní komory v Praze byla předloni místem, kde jsme se společně s Jindřichem viděli naposled. Povíдали jsme si především při následném neformálním společenském posezení a vzpomínali na společné zážitky. Netušil jsem, že žádné další už nebudou. Chci ještě jednou rodně vyjádřit hlubokou soustrast.“

Soudce trestního kolegia Nejvyššího soudu JUDr. Petr Škvain, Ph.D., se pravidelně s JUDr. Jindřichem Fastnerem setkával naopak právě v posledních letech, a to při společném působení na Fakultě právnické Západočeské univerzity v Plzni:

„Jindřicha Fastnera jsem nejprve poznal ještě jako student Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni, kde přednášel a vedl seminární výuku předmětu Trestní právo. To bylo asi v roce 2000. Myslím, že na katedře působil již od vzniku Fakulty právnické, tedy od roku 1993. Na podzim 2003 jsem po úspěšném ukončení studia nastoupil na katedru trestního práva jako odborný asistent a s Jindrou, jak mi dovolil, abych mu říkal, jsme se setkávali častěji, a to zejména v tradiční pátek, kdy probíhala výuka. Jindru jsem si oblíbil pro jeho aktivní přístup k řešení právních problémů, pro jeho stále dobrou náladu a jeho humor. Současně jsem si Jindry a dalších kolegů, kteří tehdy působili na katedře trestního práva, vážil pro jejich morálně „správné“ postoje a názory, které projevíli v době, kdy plzeňská právnická fakulta procházela v roce 2009 „těžkým“ obdobím.

U studentů měl Jindra vždy mimořádný respekt. Když k němu někdo šel na zkoušku, bylo jasné, že musí být připraven, současně byl ale vlídný zkoušející. Mimo katedru jsem se s Jindrou setkával též u advokátních zkoušek, kde jsem stejně jako on působil a stále působím jako zkušební komisař pro trestní právo.

Na Jindru jsme na katedře zavzpomínali společně s JUDr. Eduardem Wipplingerem, soudcem Krajského soudu v Plzni, a doc. JUDr. Janem Kocinou, Ph.D., advokátem, dne 10. května, kdy se konaly obhajoby diplomových prací. Byl to také den, kdy se na Ústředním hřbitově v Plzni konalo poslední rozloučení s Jindrou.

Pamatuji si, že když jsem byl v roce 2019 jmenován soudcem a přidělen k Nejvyššímu soudu, udělal mi Jindra velkou radost, tím, že mně ze srdce poblahopřál, byť řekl, že to nebudu mít lehké. Zmínil především náročnost dojíždění a s tím spojené peripetie. Současně mi však také řekl, že budu v „dobrém“ senátu a popřál mi hodně zdaru.

Jindra působil též v redakční radě recenzovaného časopisu Trestněprávní revue, a to od počátku jeho existence. V poslední době publikoval názory k vybraným rozhodnutím Vrchního soudu v Praze.“

Loučení s prvním předsedou Nejvyššího soudu Otakarem Motejlem (1998), Jindřich Fastner je mezi kolegy třetí zprava, odspodu ve třetí řadě.

NEJVYŠŠÍ SOUD PRŮKOPNÍKEM V PREZENTACI SOUDŮ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH

The screenshot shows the official website of the Czech Supreme Court. At the top, there is a dark blue header with the court's logo and name 'Nejvyšší soud' in white. To the right of the name is a search bar with the text 'Hledat na stránkách' and a magnifying glass icon. Below the header is a navigation menu with links: 'O Nejvyšším soudu', 'Úřední deska', 'Rozhodovací činnost', 'Pro veřejnost a média', 'Symposia, semináře', 'Zahraniční vztahy', 'Knihovna', and 'Kontakty'. The main content area is divided into several sections. On the left, there is a large, high-quality photograph of the court's interior, showing a grand staircase with marble steps and ornate lighting fixtures. To the right of the photo, there is a section titled 'Rozhodnutí a stanoviska Nejvyššího soudu' (Judgments and Opinions of the Supreme Court). This section includes a search for judgments by 'Spisová (senátní) značka' (Case/Panel number) and 'ECLI' (European Case Law Identifier). Below this is a section titled 'Informace o řízení' (Information about proceedings) with a search for 'Spisová značka - Nejvyšší soud (Jiné soudy)' (Case number - Supreme Court (Other courts)). At the bottom of the screenshot, there is a section titled 'Ročenka Nejvyššího soudu 2020' (Yearbook of the Supreme Court 2020), which includes a brief introduction and a small image of the yearbook cover.

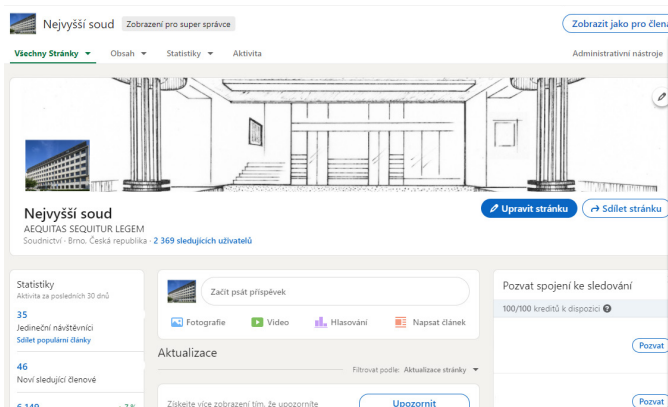
I když se uživatelé internetu denně přihlašují nejčastěji na webové stránky Nejvyššího soudu, jejichž homepage ukazujeme v záhlaví tohoto článku, stále častěji získávají informace také prostřednictvím sociálních sítí. Nejvyšší soud v současné době spravuje své profily na sociálních sítích Twitter, LinkedIn a Instagram. Zatímco profily na Twitteru a LinkedInu založil už v roce 2016, na Instagramu je od roku 2018. Dlouho oddělení styku s veřejností Nejvyššího soudu zvažovalo, zda nezřídit oficiální profil také na sociální síti Facebook, ale nakonec žádný takový profil nyní neexistuje. I když jsme si vědomi oblíbenosti sociální sítě Facebooku, resp. bezkonkurenčně největšího počtu každodenních uživatelů u nás, jeho zaměření i skutečnost, kolik se na Facebooku objevuje falešných profilů, ze kterých často jejich provozovatelé pouze anonymně hejtují, nás vedla k rozhodnutí facebookový účet Nejvyššímu soudu nezakládat. Obdobně, respektive především s ohledem na skladbu uživatelů a charakter jejich příspěvků, nebude Nejvyšší soud využívat prozatím ani Tik Tok.

TWITTER

The screenshot shows the Twitter profile of the Czech Supreme Court (@Nejvysissoud). The profile includes a bio: 'Právní rada Nejvyššího soudu | JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D., dneškem načina druhý rok svého desetiletého funkčního období.' The profile picture is a portrait of a man in a suit. The main content is a tweet from 'Krajský soud v Plzni' (@KPlzni) retweeted by the Supreme Court. The tweet text reads: 'Zástupci vedení NS @Nejvysissoud se dnes v Plzni setkali se zástupci vedení záložního soudu. Proběhly byly oboustranné státní soudní a Nejvyššího soudu, zveřejňování judikatury a zvukových záznamů ze soudních jednání. Předsedové soudů pohovořili i o společné zálibě v jíždě na motorkách.' The tweet includes a photo of several people in suits standing together. The right side of the screenshot shows the Twitter interface, including a search bar, a list of users to follow, and a 'Trendy pro vás' section.

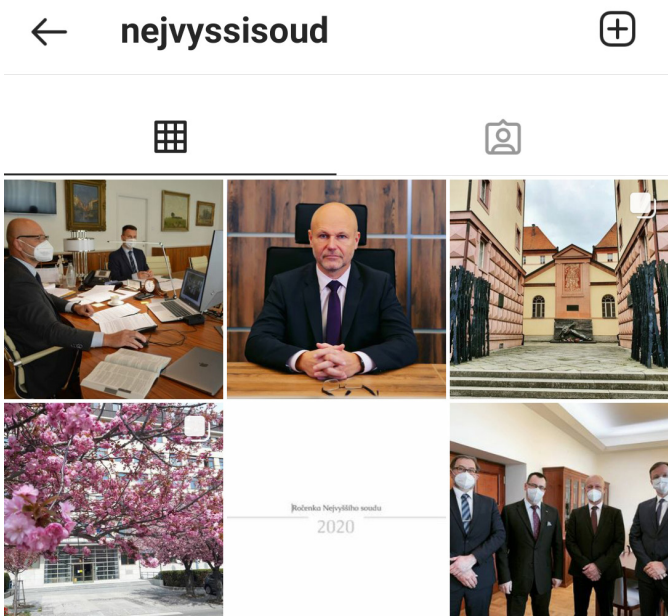
Twitter Nejvyššího soudu @Nejvysissoud má aktuálně 3.951 sledujících uživatelů – followerů, sám přitom recipročně sleduje 157 významných osobností anebo institucí v České republice i zahraničí. Od roku 2016 dodneška publikoval na 670 tweetů, přičemž pravidelně retweetuje také zprávy, které se zmiňují nejen o jeho činnosti, ale také o justici v České republice anebo Evropě obecně. Na Twitteru Nejvyššího soudu se objevují nejen veškeré vydávané tiskové zprávy, které jsou dohledatelné též na webu www.nsoud.cz, ale jsou zde také originální zprávy a komentáře k událostem, které na webu Nejvyšší soud paralelně nevydal. Nejvyšší soud Twitter využívá tedy především pro to, k čemu je tato sociální síť určena – k vydávání bezprostředních reakcí anebo rychlých flashových zpráv.

LINKEDIN

LinkedIn s podtitulem „AEQUITAS SEQUITUR LEGEM“, tedy „Tam, kde končí zákony, nastupuje přirozený soudcovský smysl pro spravedlnost“, má dnes 2.395 sledujících. I zde se objevují veškeré vydané tiskové zprávy z webu Nejvyššího soudu, díky funkcionalitě této sociální sítě přímo s náhledem na originál tiskové zprávy, dále je LinkedIn díky svému zaměření na „zaměstnávání a pracovní profily“ využívám Nejvyšším soud k publikování inzerátů s poptávkou po obsazení volných pracovních míst, nejčastěji asistentů soudců.

INSTAGRAM

Instagram. Nejvyšší soud dlouho „sbíral odvahu“ založit si profil na sociální síti, kde všemu vévodí fotografie. Je soudní instituce natolik obrazově atraktivní, že má co Instagramu nabídnout? Instagramový účet „nejvyssisoud“ sleduje aktuálně 752 uživatelů. Doposud jsme zde publikovali 124 příspěvků, tzn. přibližně 150 fotografií s popiskami.

V úvodu roku instagramový účet Nejvyššího soudu označil specializovaný server www.kvalikom.cz (odvozeno od slov KVALItní KOMunikace) za „Instagramovou vycházející hvězdu“ mezi justičními institucemi. Náš účet má podle recenze „...příjemně působící feed, publikované snímky jsou kvalitní, citlivě upravené... Nejvyšší soud je na Instagramu velmi kreativní. S komunikací zde začal v roce 2018. Nejprve reportážním stylem, postupem času ale příspěvky začaly být i odlehčené a popularizační.“

Spolu s Ústavním soudem, který má na rozdíl od Nejvyššího soudu své facebookové stránky, avšak účet na Instagramu nemá, nás označil server www.kvalikom.cz za „průkopníky“ v prezentaci soudů na sociálních sítích. (Celý článek: <https://www.kvalikom.cz/blog/ceske-soudy-a-socialni-site-od-twitteru-po-instagramu>).

Z dalších českých soudů je velmi aktivní na Twitteru Krajský soud v Plzni, přibližně rok na stejné sociální síti působí Vrchní soud v Praze. Okresní soudy sociální sítě nevyužívají.

Velmi aktivní je na sociálních sítích soustava státních zastupitelství, a to díky aktivitám samotného Nejvyššího státního zastupitelství. Své profily na sociálních sítích Facebook, Twitter a Instagram má Kancelář veřejného ochránce práv. Ta rovněž využívá platformy YouTube, Spotify, Apple Podcasts, Google Podcasty a další běžně používané podcastové aplikace.

AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Česká republika se v druhé polovině roku 2022 podruhé ujme předsednictví v Radě Evropské unie. Tuto čestnou funkci převezme na šest měsíců po Francii, následovat ji bude pak Švédsko. Stalo se tradicí, že předsednické země pořádají pro členské státy Evropské unie různé prestižní mezinárodní akce. Jednou z nich by mělo být i Kolokvium Sítě předsedů nejvyšších soudů členských států Evropské unie, které plánuje uspořádat ve spolupráci s ministerstvy spravedlnosti a zahraničí na podzim příštího roku v Brně Nejvyšší soud. Dne 27. května se uskutečnilo online zasedání Výboru Sítě předsedů nejvyšších soudů EU, které mj. jednalo o přípravě této významné mezinárodní akce. Předseda Nejvyššího soudu Petr Angyalossy se tohoto zasedání zúčastnil nejen v roli předpokládaného pořadatele, ale také proto, že byl nedávno zvolen řádným členem tohoto výboru.

Sít předsedů nejvyšších soudů členských států Evropské unie (Network of the Presidents of the Supreme Judicial Courts of the European Union) vytváří fórum, jehož prostřednictvím si mohou evropské instituce vyžádat stanoviska nejvyšších soudních institucí k mnoha svým aktivitám. Hlavním cílem Sítě je užší vzájemná spolupráce nejvyšších soudů, výměna názorů a zkušeností ze soudní praxe. Předsedové nejvyšších soudů Albánie, Lichtenštejnska, Norska a Černé Hory získali status pozorovatelů Sítě se také zabývá legislativními návrhy předkládanými evropskými institucemi na poli justice, zejména ve věcech občanskoprávních a trestněprávních. Mezi další témata patří vzdělávání soudců, vztah mezi nejvyššími soudy a mocí výkonnou, a to včetně otázky financování nejvyšších soudů, proces jmenování soudců nejvyššího soudu v různých členských státech Evropské unie, reforma řízení před Soudním dvorem Evropské unie, hodnocení evropské politiky na poli justice, dále také vztah nejvyšších a ústavních soudů či využívání právní komparatistiky při rozhodování nejvyšších soudů.

ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU - 2/2021

Verze: elektronická, formát PDF

Redakce: Mgr. Petr Tomíček – vedoucí redaktor, Mgr. Aleš Pavel, Bc. Monika Němcová

Fotografie:

Ing. Jiří Sláma,
Mgr. Petr Tomíček,
archiv Nejvyššího soudu,
soukromý archiv JUDr. Františka Púryho, Ph.D.,

Redakční rada:

předseda redakční rady JUDr. Petr Angyalossy, Ph.D.,
JUDr. Petr Šuk, JUDr. Jan Eliáš, Ph.D., JUDr. František Púry, Ph.D.

Grafické zpracování: Dominik Martin

Registrace: AEQUITAS ISSN 2570-572